

GALERIJA NAD VELBOM - ŠMARNNA GORA

VIKI GROŠELJ
VELIKANI HIMALAJE

Vabimo vas na odprtje razstave v soboto, 10. avgusta 2013
ob 11. uri.

Razstavo bosta odprla Danilo Cedilnik-Den in Tone Škarja

Razstava bo odprta do vključno 8. sepembra 2013

Viki Grošelj, rojen 3. 6. 1952, alpinist, gorski reševalec in gorski vodnik, po poklicu pa športni pedagog. Pleza od leta 1967. Poleg številnih vzponov v domačih in tujih gorah je sodeloval na več kot tridesetih odpravah v tuja gorstva. Uspelo mu je opraviti enajst vzponov na himalajske osemtisočake:

- 10. 10. 1975 MAKALU, 8463 m, nova smer v južni steni
- 4. 5. 1984 MANASLU, 8163 m, ponovitev Mesnerjeve smeri v alpskem stilu
- 28. 7. 1986 BROAD PEAK, 8047 m, klasična smer
- 4. 8. 1986 GAŠERBRUM II, 8035 m, klasična smer, alpski stil
- 5. 11. 1988 ČO OJU, 8201 m, severna stena, prvenstvena smer
- 30. 4. 1989 LOTSE, 8516 m, klasična smer
- 10. 5. 1989 MOUNT EVEREST, 8848 m, klasična smer
- 20. 10. 1989 ŠIŠA PANGMA, 8046 m, južna stena, delno nova smer
- 1. 5. 1991 KANGČENDZENGA, 8586 m, klasična smer
- 13. 6. 1993 K 2, 8611 m, klasična smer
- 10. 10. 2001 ČO OJU, 8201 m, klasična smer; Prvi slovenski smučarski spust z vrha in najvišji slovenski osemtisočak, presmučan brez uporabe dodatnega kisika.

Na vse vrhove, razen na Makalu, Everest in Kangčendzeno, je splezal brez uporabe dodatnega kisika. Čeprav so jedro njegovega alpinizma vzponi na osemtisočake, je Grošelj tudi prvi Slovenec, ki se je povzpел na vse najvišje vrhove kontinentov.

Julija 2002 je s smučarskim spustom s 7134 m visokega Pik Lenina v Pamirju (poleg projekta »8000+ in najvišji vrhovi celin«) dokončal svoj tretji alpinistični projekt »Na smučeh od 0 preko 8000 metrov«, s katerim se je ukvarjal 30 let.

Grošelj je avtor trinajstih knjig in soavtor več kot dvajsetih. Med drugim tudi Seven Summits angleške založbe Mitchell Beazley in Die Grossen Wände nemške založbe BLW (obe knjigi sta iz leta 2000), ki sta še posebej proslavili slovenski alpinizem in njegove dosežke v svetu.

Dvakrat član ekipe, ki je prejela Bloudkovo nagrado (1975 in 1979), dobitnik Bloudkove plakete (1984) in odlikovan s častnim znakom svobode Republike Slovenije (2002).

Leta 2005 je vodil in koordiniral uspešno reševanje Tomaža Humarja z Nanga Parbata. Planinska zveza Slovenije mu je leta 2009 podelila posebno priznanje za požrtvovalno in izkazano pomoč pri koordinaciji najtežjih reševanj članov Planinske zveze Slovenije v Himalaji.

Je avtor dokumentarne TV serije Velikani Himalaje, ki govori o najvišjih vrhovih našega planeta. Od leta 2005 jo pripravlja v sodelovanju s TV Slovenija.

VELIKANI HIMALAJE

Zgodovina plezanja na najvišje vrhove našega planeta, na štirinajst velikanov Himalaje, ki segajo več kot osem tisoč metrov visoko, se bere bolj napeto kot vsak izmišljen roman. Ti vrhovi so do leta 1950, ko je bil osvojen prvi, predstavljali skrajne meje našega sveta in bili zato tako neubranljiv izziv človeku.

Slovenski alpinisti smo se v himalajska dogajanja vključili razmeroma pozno. Kar smo zamudili v klasični dobi himalajskih osvajanj, smo nadoknadili v času plezanja velikih himalajskih sten in grebenov. Čisto na vrh med svetovno elito pa smo stopili ob koncu osemdesetih in začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Svetovna himalajska avtoriteta številka ena, Reinhold Messner, je leta 2000 takole ocenil tisto obdobje: »Sodobni alpinizem je britanski in srednjeevropski izum. K njemu so veliko prispevale ZDA, Japonska in predvsem dežele onstran nekdanje železne zavese, odločilni korak naprej v njegovem razvoju pa so naredili slovenski alpinisti.«

Slovinci smo leta 1975 preplezali prvi osemtisočak Makalu in dvajset let kasneje zadnjega, Anapurno. Postali smo deveta država sveta, ki ji je to uspelo. A to je le statistični podatek, ki ne pove kaj dosti. Veliko bolj pomembni so načini, kako so bili preplezani. Večina po prvenstvenih smereh, nekateri v alpskem slogu, nekaj nam jih je uspelo presmučati. To pa je tisto, kar vzbuja spoštovanje ter ugled v svetovni alpinistični javnosti in na kar smo lahko ponosni ne le slovenski alpinisti ampak Slovenci nasploh.

In zakaj vse to sploh počnemo? Tone Škarja je nekoč zapisal:

»Z gorami, rekami, gibanjem zračnih gmot, ledovjem, gozdovi in še najbolj z ljudmi, je Himalaja mogočna podoba stvarstva. Dotakne se te, ko najmanj pričakuješ. Nepripravljenega te spravi na kolena, iztrga ti dušo in jo dvigne v nedosegljive višine. V istem hipu ti pokaže tvojo lastno moč in ničevost, veličino in nepomembnost, tvojo minljivost na uri večnosti.«

Od leta 1975 do 2011 sem se udeležil sedemnajstih odprav na osemtisočake in enajstkrat mi je bilo dano stopiti na njihove vrhove. Poti do njih in plezanja nanje so brez dvoma najpomembnejši del mojega gorniškega delovanja.

Zato so velikani Himalaje »glavni junaki« skoraj vseh mojih knjig in filmov ter seveda tudi pričujoče razstave.

1. EVEREST 8848 m

2. K2 - ČOGORI 8611 m

3. KANGČENDZENGA 8586 m

4. LOTSE 8516 m

5. MAKALU 8463 m

6. ČO OJU 8201 m

7. DAULAGIRI 8167 m

8. MANASLU 8163 m

9. NANGA PARBAT 8125 m

10. ANAPURNA 8091 m

11. GAŠERBRUM I 8068 m

12. BROAD PEAK 8047 m

13. ŠIŠA PANGMA 8046 m

14. GAŠERBRUM II 8